

سرمایه گذاری سودآور در رجب المرجب

استاد دانشگاه و پژوهشگر دینی
حجت الاسلام والمسلمین امیرعلی حسنانی

رجب المرجب یا ماه رجب هفتمین ماه قمری واولین ماه از ماه های حرام است وفضیلت بسیاری درروایات برای آن ازلسان معصومین^(ع) نقل شده است؛ درمتون دینی اعم از فقه و حدیث و تاریخ، توجه ویژه ای به این ماه شده است و در سیره بزرگان دین از جمله رسول خدا^(ص) وامیرمؤمنان^(ع) و همه اهل بیت^(ع)، مراقبت و اعمال و ذکرهای خاص برای این ماه وجود دارد. در برتری این ماه، مطالب معتبر و مانور در منابع دینی دیده می شود، از این رو توجه، مراقبت و استفاده از لحظه های عمر برای ذخیره توشه معنوی در این ماه، بسیار مهم است.

- فواید روزه ماه رجب

نقل شده است که رسول خدا^(ص) در اول ماه رجب، خطبه ای ایراد می فرمودند به این مضمون: «...ای مسلمانان! ماه بزرگ و بابرکتی بر شما سایه افکنده است و آن ماه اَصب است که رحمت الهی بر کسی که او را پرستش می کند، فرومی ریزد، مگر مشرک یا فردی که بدعتی را در اسلام، اظهار و ایجاد کرده است. به راستی که در ماه رجب، شبی است که هرکه در آن بیدار باشد و نماز گزارد، خداوند جسدش را بر آتش حرام می کند و هزار ملک با او مصافحه می کنند و هزار ملک تا همانند آن روز برای او استغفار می کنند». سپس فرمودند: «هرکه روزی از ماه رجب را روزه بگیرد، از ترس روز قیامت در امان است و از آتش جهنم نجات می یابد».

- مراقبت های ماه رجب

بر این اساس، ماه رجب برای اهل سلوک، جایگاه ویژه ای دارد. همه عرفا در این ماه، بهره های معنوی خود را برای ورود به ماه شعبان و سپس رمضان المبارک می گرفتند. بنا بر نقل شاگردان و نیز اسناد و نامه های مرحوم قاضی طباطبائی، ابن عارف بزرگ، توصیه های مراقبتی خاص را درباره ماه های رجب، شعبان و رمضان و به خصوص ماه رجب نقل کرده است که عبارتند از توبه، خواندن نمازهای واجب با نوافل در حد امکان، خواندن نماز ظهر در وقت فضیلت، تأکید فراوان بر خواندن نماز شب و توجه به نقش بسیار مؤثر در سیر و سلوک برای رسیدن به مراتب کمال، قرائت قرآن کریم در نافله های شب، مداومت بر سجده یونسیه وگفتن ذکر یونسیه در سجده، زیارت مشاهد اعظم یعنی حرم مطهر امیرالمؤمنین^(ع) و سایر مشاهد مشرفه اهل بیت^(ع) و مساجد معظمه مانند مسجد الحرام، مسجد النبی^(ص)، مسجد کوفه، مسجد سهله و...، مداومت بر تسبیحات حضرت زهرا^(ص) پس از نمازها، دعا برای فرج امام مهدی^(عج) در قنوت نماز وتر و در هر روز و در همه اوقات و همه دعاها، خواندن زیارت جامعه کبیره در روز جمعه، قرائت قرآن روزانه حداقل یک جزء، شتاب در دیدار و زیارت فراوان برادران نیکوکار، التزام به زیارت اهل قبور

- پله صعود به قله های رمضان

به تعبیری می توان گفت یکی ازپله های رسیدن به سلوک ماه رمضان، این ماه است که به ماه امیر مؤمنان^(ع) شهرت دارد؛ چنان که ما شعبان ماه رسول خدا^(ص) است، بنابراین می توان گفت شرط رسیدن به ساحت نبوی، درک حضور علوی و معرفت ولایت امیرمؤمنان^(ع) است. بعد از درک معرفت حضور علوی، می توان به نبوت و جایگاه نبی ترقی کرد. بعد از درک و معرفت نبوی و شناخت منزلت رسول خدا^(ص)، می توان به شناخت عبودیت رسید. مراحل معرفت در هستی و شناخت خداوند، همین مراتب و شناخت این جایگاه های بلند است. این یک حقیقت است که هرکه درکی از امامت و ولایت نداشته باشد، نمی تواند به شناخت واقعی از نبوت نائل شود و به مراتب شناخت خداوند راه یابد. سهم هر فرد در این مرتبه، به اندازه اعمالی است که در ماه رجب انجام می دهد؛ چنان که پیامبر^(ص) این دو ماه را روزه می گرفتند و به روزه ماه رمضان متصل می کردند.

اعمال

کجا هستند اهالی ماه رجب؟

مروری بر برخی اعمال و ذکرهای ماه رجب

حمیده ذاکری! این روزهای سال که می رسد، برای خود فرصتی بسازید و اعمال و ذکرهایی را که می توانید در طول روز با خود رزمزمه کنید، در دفترچه کوچکی برای خودتان یادداشت کنید. این روزهای ماه رجب در هر دقیقه اش، چند ذکر می توانید بر لب بیاورید؟ با هر ذکر چه اثری بر وجودتان نقش می بندد؟ کدام نماز و زیارت است که از عهده اش برمی آید؟ تا می توانید، برای خودتان در این فرصت، مغفرت و آمرزش جمع آوری کنید. رسول خداوند، حضرت محمد^(ص)، در حدیثی می فرمایند: «هر شخصی در ماه رجب صد مرتبه بگوید «اَسْتَغْفِرُ... اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ اَتُوْبُ اِلَيْهِ» و در آخر صدقه ای کنار بگذارد، خداوند رحمت و مغفرت در کارش نصیب می کند و هرکه چهارصد مرتبه آن را بگوید، فضیلت شهیدان را دارد». در ادامه برخی اعمال مهم این ماه را که از کتاب مفتاح الجنان برگرفته شده اند، برایتان آورده ایم.

- این دعاها را بخوانید:
- «يَا مَنْ يَمْلِكُ خَوَائِجَ السَّائِلِينَ، وَيُعْلِمُ صُمُورَ الضَّامِتِينَ، لِكُلِّ مَسْئَلَةٍ مِنْكَ سَمْعٌ حَاضِرٌ وَ جَوَابٌ عَتِيدٌ. اَللّٰهُمَّ وَعَايِدَكَ الصَّادِقَةَ وَايَادِكَ الْفَاضِلَةَ، وَ زَحْمَتَكَ الْوَاسِعَةَ فَاسْتَلْكَ اَنْ تُصَلِّيَ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ، وَاَنْ تُقْضِيَ خَوَائِجِي لِلدُّنْيَا وَاْخِرَةِ. اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».
- پیامبر اکرم^(ص) هلال ماه رجب را که می دیدند، این دعا را می خواندند: «اَللّٰهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَ شَعْبَانَ وَ بَلِّغْنَا شَهْرَ رَمَضَانَ وَ اعْثًا عَلٰى النَّيَامِ وَ الْقِيَامِ وَ حِفْظِ اللِّسَانِ وَ غُضِّ الْبَصَرِ وَلَا تَجْعَلْ خَلْقَنَا مِنْهُ الْجُوعَ وَ الْعَطَشَ».
- سیدبن طاووس در کتاب «اقبال»، فضیلت زیادی برای خواندن سوره «قل هوا... احد» نقل کرده و این امر را از رسول خدا^(ص) روایت کرده است.

- پاک و مطهر باشید و غسل کنید.

- خواندن زیارت امام حسین^(ع)

- نمازهای ماه رجب
- نماز شب اول ماه رجب به این صورت خوانده می شود؛ بعد از نماز مغرب بیست رکعت، یعنی ده نماز دو رکعتی بخوانید.
- نماز عشا را که خواندید، مستحب است دو رکعت نماز به این ترتیب بخوانید؛ در رکعت اول سوره حمد، یک مرتبه سوره «انشراح» و سه مرتبه سوره توحید خوانده شود و در رکعت دوم، سوره حمد، یک مرتبه سوره «انشراح»، یک مرتبه سوره توحید و ناس و قلّ خوانده شود. بعد از اتمام نماز، سی مرتبه لَا إِلَهَ إِلَّا... بگویند و سی مرتبه صلوات بفرستید.

- اعمال مخصوص لیله الرغائب

برای این شب، اعمالی مختص از پیامبر اکرم^(ص) و بزرگان دینی بیان شده است. پاک و مطهر بودن، لازمه اولیه انجام اعمال است. پس غسل در شب لیله الرغائب سفارش شده است. خوب است در این روز، روزه باشید و به این امر توصیه شده است. نماز مخصوص و مشهور این شب، نیز به این ترتیب باید خوانده شود: در شب جمعه، بین نماز مغرب و عشا، دوازده رکعت نماز باید خوانده شود. هر دو رکعت به یک سلام ختم می شود و در هر رکعت یک مرتبه سوره حمد، سه مرتبه سوره قدوس دوازده مرتبه سوره توحید خوانده شود. بعد از آنکه دوازده رکعت به اتمام رسید، هفتاد بار ذکر «اللهم صل علی محمد النبی الامی و علی آله» بیان شود. و پس از آن در سجده، هفتاد بار ذکر «سُبْحُ قدوس رب الملائکه و الروح» گفته شود. پس از گفتن ذکر و سر برداشتن از سجده، هفتاد بار ذکر «رب اغفر وارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی الاعظم» گفته شود و سپس دوباره به سجده رفته، هفتاد مرتبه ذکر «سُبْح قدوس رب الملائکه والروح» را بگویند. در اینجا می توانید حاجت خود را از خدای متعال درخواست کنید.

شماره ۱۴
شهریورماه ۱۳۹۳
۱۴۰۳
۱۲ دی ۱۴۰۳
۴شنبه

۱۴

که تو خدایی و بزرگی!

آمنه مستقیمی از جاذبه های عبادی اسلام فرصت هایی است که برای ارتباط بیشتر و نزدیک تر با خداوند متعال برای ما به عنوان بنده مهیا کرده است تا در سایه این ارتباط آرامش واقعی را تجربه کنیم فرصت هایی مثل لیله الرغائب که بنابر تصریح روایات ناممکن ها در آن ممکن می شود. در بررسی ویژگی های این شب و راه طلب کردن از خدا یا حجت الاسلام والمسلمین ابراهیم بهاری، کارشناس مذهبی گفت و گو کرده ایم.

لیله الرغائب به چه معناست و چه عظمت و معنایی در این شب نهفته است؟
برپایه آموزه های روایی و آنچه در اعمال ماه رجب آمده است، لیله الرغائب نخستین شب جمعه ماه رجب است. لیله به معنای شب است و رغائب جمع رغیبه، دو معنا دارد؛ یکی آنچه انسان به آن میل دارد و دیگری، عطا و بخشش خدای متعال. بنا بر روایاتی که در بیشتر کتب دعا تصریح شده و باتوجه به روایتی که در فضیلت این شب نقل شده است، هر دو معنا صحیح است.

بنا بر روایتی که از پیامبر اکرم^(ص) نقل شده است، همه ملائکه در این شب به مکه می آیند و از خدای متعال می خواهند که روزه داران ماه رجب را ببخشند و نیز در بخش دیگر روایت، آمده است مؤمنان دوازده رکعت نماز خاص بعد از نماز عشا تا قبل از نیمه شب اقامه کنند که کیفیت این نماز در مفتاح الجنان آمده است، البته برخی علما هم از اهل سنت و هم از تشیع، این روایت را جعلی دانسته اند اما گروهی از فقها انجام اعمال این شب را به امید مطلوبیت و اصطلا خارجا، جایز می دانند.

چه تصریحاتی درباره عظمت این شب وجود دارد و به فضایل آن ضریب می دهد؟
لیله الرغائب فضایل بسیاری دارد. بنا بر روایتی که سیدبن طاووس در جلد سوم از کتاب «اقبال الاعمال» آورده است، از پیامبر^(ص) نقل می کند که از این شب غفلت نکنید؛ چون ملائکه این شب را لیله الرغائب نامیدند و زمانی که یک سوم از این شب می گذرد، ملائکه ای در زمین و آسمان باقی نمی ماند؛ مگر اینکه در کعبه و حوالی آن جمع می شوند و خدا به آن ها می فرماید؛ هرچه می خواهید، درخواست کنید و آن ها عرض می کنند خواسته ما، بخشش روزه داران ماه رجب است و خدا این خواسته را اجابت می کند.

روایت بر روزه نخستین پنجشنبه ماه رجب تأکید می کند و زمان مستحب نماز این شب را بین نماز مغرب و عشا می داند که می تواند کل شب باشد و قضای نماز مستحبی را هم می توان به قصد رجا به جا آورد و بعد از آن، حاجت خود را طلب کرد.

آیات تعبیر شب آرزوها برای این شب با عظمت، صحیح است یا باید فراتر و عمیق تر از آن را در نظر گرفت؟
تعبیر آرزو را ما تقلیل می دهیم، درحالی که آرزو تعبیری عظیم و تجلی آینده انسان در خواسته های اوست؛ برای مثال «ا در صد صحیفه سجاده به آرزوهای امام سجاد^(ع) است؛ مثل سلامتی فکر و عمل برای کارگزاران اسلامی، سلامتی برای رزمندگان یا درخواست فرزندان باویرگی های ممتاز. این ها همه جلوه آرزوست اما ما انسان های عامی، این آرزوها را به مادیات جزئی و دنیایی تقلیل می دهیم که اشتباهی بزرگ است.

انسان های فرصت شناس و بادارایت، از چنین فرصت عظیمی چگونه استفاده می کنند؟
طلب کردن یعنی طلب به ثمر رسیدن امیال باطنی. نقل است پیامبر اکرم^(ص) به شخصی که در طائف به ایشان کمک کرده بود، فرمودند: «هرچه می خواهی، درخواست کن». وی طلب «ا راس گوسفند کرد و حضرت رسول^(ص) به وی عطا کردند و بعد به صاحب فرمودند: «چقدر کمک درخواست کرد؟» برخی صحابی، معنای متفاوتی از این سخن نبوی برداشت کردند اما پیامبر^(ص) به آن ها فرمودند: «کاش همچون پیرزن بنی اسرائیل درخواست می کرد!» چون اصحاب از پیامبر^(ص) درباره ماجرای آن پیرزن پرسیدند، رسول خدا^(ص) فرمودند؛ وقتی خداوند، نیل را برای موسی^(ع) شکافت، به وی فرمود؛ پیکر یوسف پیامبر را هم با خود ببر و در بیت المقدس دفن کن! وی عرض کرد؛ این پیکر کجاست؟ پاسخ داد؛ پیرزنی در بنی اسرائیل، پاسخ این سؤال را می داند.

حجت الاسلام والمسلمین بهاری؛
تعبیر آرزو را ما تقلیل می دهیم، درحالی که آرزو تعبیری عظیم و تجلی آینده انسان در خواسته های اوست

چهارشنبه های امام رضایی

خدا می توانست پاسخ سؤال را به موسی بدهد، اما موسی^(ع) را به آن پیرزن واگذار کرد. حضرت موسی^(ع) در پی آن پیرزن برآمد و چون از محل دفن حضرت یوسف^(ع) پرسید، وی گفت؛ به یک شرط به تو می گویم که قولی به من بدهی. و چون موسی^(ع) پذیرفت، گفت؛ «به شرط آنکه در آخرت و در بهشت، همسر تو باشم!» و چون موسی^(ع) پذیرفت، جای مزار حضرت یوسف^(ع) را نشان داد. این پیرزن، زرتگی و کیاست به خرج داد و آخرت و آینده خود را تضمین کرد.

ما هم باید در فرصتی مثل لیله الرغائب از خواسته های جزئی و دنیایی عبور کنیم؛ چون دنیا با همه این عظمت به تعبیر خدای متعال، متاعی قلیل است. وقتی ملائکه ای که در لیله الرغائب در کعبه جمع می شوند، خواسته شان بخشش روزه دار ماه رجب است و ما هم در دغایی از ماه رجب، از خدا می خواهیم که روزه ما را روزه روزه داران واقعی قرار دهد، چرابه خواسته های ساده و مادی اکتفا کنیم؟

روزه و نماز لیله الرغائب چه آثار و برکاتی دارد و برای عاملان خود، چه اتفاقات مبارکی را رقم می زند؟

مرحوم شیخ صدوق در ثواب الاعمال آورده است؛ «هرکه یک روز از ماه رجب را روزه بدارد، خدا گناهانش را می بخشد؛ مثل روزی که از مادر متولد شده است با این تفاوت که عبادت هفتاد سال یک عبادت کننده، در پرونده او ثبت و ضبط است». پیامبر اسلام^(ص) در فضیلت این نماز فرموده اند؛ «هرکه این نماز را بخواند، شب اول قبرش، خدای متعال ثواب آن را با زیباترین صورت و باروی گشاده و درخشان و بازبان فصیح به سوشش می فرستد. پس او به آن فرد می گوید؛ ای حبیب من! بشارت بر تو یابد که از هر شدت و سختی نجات یافتی. میت می پرسد تو کیستی؟ به خدا سوگند که من صورتی زیباتر از تو ندیده ام و کلامی شیرین تر از کلام تو نشنیده ام و بویی، بهتر از بوی تو نبویده ام. آن زیباروی یاسخ می دهد؛ من ثواب آن نمازی هستم که در فلان شب از فلان ماه از فلان سال به جا آوردی. امشب به نزد تو آمده ام تا حق تو را ادا کنم و مونس تنهایی تو باشم و وحشت را از تو بردارم و چون در صور دمیده شود و قیامت برپا شود، من سایه بر سر تو خواهم افکند». خوارزمی، از علمای اهل سنت، در کتاب «مناقب»، از زبان سلمان فارسی نقل می کند که پیامبر^(ص) فرمودند؛ «اگر فردی فاطمه^(ص) را دوست داشته باشد، این دوستی صا جد به درد او می خورد که آسان ترین آن لحظه، مرگ و قبر و قیامت است. از این روایات استفاده می شود ماه رجب خصوصیتی دارد که اگر کسی به آن علقه بیابد و بعد با ماه های شعبان و رمضان با محور محبت اهل بیت^(ع) انس بگیرد، بی شک آثار نجات دنیایی و اخروی را درمی یابد».

امام جعفر صادق^(ع)

لَوْ أَنَّ النَّاسَ أَذَوْا حَقَّقُوا أَمْوَالَهُمْ لَكَانُوا عَائِشِينَ بَخِير

روشنا

مردم اگر حقوق و واجبات مالی خود را ادا می کردند، مسلمانا همه از یک زندگی مطلوب و رضایت بخش، برخوردار می شدند. (وسائل، ج ۶، ص ۲).

احکام

حکم شروط ضمن عقد غیر منطقی

آیتا...العظمی خامنه ای : با توجه به مثال در سؤال، اگر شرط غیرعقلایی و غیرعرفی باشد، لازم الاجرا نیست.

آیتا...العظمی شبیریزنجانی : اگر در نظر عقلا در فرض سؤال، حقی را برای فروشنده قائل نباشند، رعایت چنین شرطی لازم نیست.

آیتا...العظمی مکارم شیرازی: این گونه شرط های نامعقول، باطل است.

آیتا...العظمی صافی گلپایگانی : به طور کلی شرط باید عقلانی باشد و اگر غیرعقلانی باشد، عمل به آن لازم نیست.

آیتا...العظمی نوری همدانی: عمل به شروط غیرعقلایی لازم نیست.

آیتا... هادی تهرانی: اگر شرط مزبور، فعل حرام یا برخلاف مقتضای عقد نباشد، نافذ است و خریدار ملزم به رعایت آن است و در صورتی که تخلف کند، فروشنده، اختیار فسخ معامله را خواهد داشت، مثال یادشده از مصادیق فعل حرام یا خلاف مقتضای عقد نیست.